

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет мистецький

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

СКУЛЬПТУРА

СИЛАБУС

2019 – 2020 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силлабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну.

Протокол від «17» вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри _____ (Т.М. Стрільєвич)
(підпис) (ініціали та прізвище)

Розробник: викладач Гусева Любов Григорівна

Ел. адреса: gusevalubov@ukr.net

Інша контактна інформація:

Назва дисципліни:	СКУЛЬПТУРА
Спеціальність:	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійна програма:	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Форма навчання:	денна
Курс:	2
Семестр:	4

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Тип дисципліни	нормативна
Кількість кредитів –	2,5
Блоків (модулів) –	2
Загальна кількість годин –	75
Тижневих годин для денної форми навчання:	2
Лекції	6 год.
Практичні, семінарські	год.
Лабораторні	30 год.
Самостійна робота	39
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	назва, год.
Вид підсумкового контролю:	перегляд
Сторінка дисципліни на сайті університету	
Зв'язок з іншими дисциплінами.	рисунок, композиція пластична анатомія,

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Скульптура» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 02. Культура і мистецтво, спеціальності 023. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Предметом вивчення даної дисципліни є історія скульптури, матеріали та технології створення скульптурного твору, композиційні закономірності його побудови, виразні засоби. Програма навчальної дисципліни в другому семестрі другого курсу передбачає вивчення таких розділів:

1. Ліплення предметів і натюрморту
2. Ліплення деталей голови і маски

Вивчення предмету сприятиме опануванню професійною майстерністю й умінням використовувати набуті знання в подальшій реставраційній та творчій діяльності.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Скульптура» є ознайомлення студентів з предметом, специфікою, історією виникнення та основною проблематикою скульптури: фактура, матеріальність, особливості рельєфу, об'ємної форми, різновиди скульптурних зображень та засобів вираження.

4. Завдання вивчення дисципліни

Основним під час вивчення курсу є ознайомлення студентів із можливостями та завданнями скульптурного зображення.

- надання комплексу знань, умінь та навичок зі скульптури,
- сприяння розвитку художнього мислення, творчої уяви, зорової пам'яті, просторових уявлень, художніх здібностей та естетичного ставлення до творів мистецтва;
- навчити студентів основам пластичного вирішення в скульптурі;
- формування вміння ліпити об'єкти дійсності та ознайомити зі специфікою роботи з матеріалами;
- формування вміння використовувати образотворчо-виразні засоби: силует, лінію, об'єм, фактуру та композиційні закономірності скульптурного твору;
- розкриття змісту, науково-теоретичних основ і методики опанування скульптури.

5. Результати навчання

- знання матеріалів скульптури та виразних засобів, композиційних закономірностей скульптурних творів; видів та жанрів скульптурних творів; історії розвитку мистецтва скульптури, відомих майстрів-скульпторів.
- вміння застосовувати теоретичні знання під час створення об'ємних форм і рельєфних скульптурних творів; використовувати різні скульптурні матеріали під час створення скульптурної композиції; володіти методикою виконання скульптурного твору.
- вміння виконувати зображення тіла людини, використовуючи знання пропорцій та будови тіла людини; передавати вікові особливості людини, застосовувати композиційні закономірності в скульптурному творі, аналізувати скульптурні твори.
- Знання матеріалів та технік образотворчого мистецтва; виразальних і виразних засобів, професійної термінології, етапів та методики виконання зображення.
- Усвідомлення теоретичних основ образотворчої грамоти для застосовування комплексного художнього підходу у створенні цілісного образу
- Знання й розуміння основних концепцій, теорії та загальної структури, класифікації видів, жанрів образотворчого мистецтва.
- Здатність характеризувати та визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, співвідносити різні культурно-історичні епохи.

- Здатність аргументувати вибір матеріалів та техніки, зображальних засобів, різних мистецьких технік для вирішення практичного завдання, продемонструвати знання та розуміння зображальних і виражальних можливостей різних художніх матеріалів, що застосовуються в скульптурі.
- Здатність застосовувати різноманітні мистецькі техніки, вміти створювати тривимірні об'єкти (скульптура) та просторові інсталяції в різних матеріалах.
- Вміння використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову, інтегрувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі, відтворювати традиційні та синтезувати сучасні технології образотворчого мистецтва.
- Уміння виконувати зображення з натури, по пам'яті, за уявою; працювати співвідношеннями; цілісно бачити, виділяючи головне виразними прийомами; володіти сформованими в процесі вправ професійними навичками зображення
- Вміння аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення композиційних рішень і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу
- Вміння визначати форму художнього твору, матеріали та техніки виконання у відповідності до теми та ідеї художнього задуму, знаходити технологічне рішення, яке максимально відповідатиме задуму, оцінювати отримані результати та аргументувати творче рішення роботи в матеріалі, враховувати і використовувати при виконанні художнього твору властивості матеріалів, закони їх взаємозв'язку.
- Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою, застосувати це в презентаціях, есе та дипломній роботі
- Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології, аргументації власної думки
- Здатність відповідально ставитися до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики
- Здатність свідомо ставитися до пізнавальної діяльності, до самонавчання та продовження професійного розвитку як умови розвитку творчої особистості та професійного зросту.
- Готовність розуміти кінцеву мету власного навчання, його етапи, цілі і завдання кожного окремого завдання з рисунку, живопису, скульптури

6. Політика курсу

Загальні:

- Студенти і викладачі несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.
- В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності).
- Мобільні телефони та інші цифрові електронні пристрої мають бути вимкнені або переведенні у беззвучний режим. Ноутбуки можуть використовуватися лише для введення нотаток.
- Студенти мають право робити аудіозапис аудиторного заняття для свого особистого освітнього використання за погодженням з викладачем. Студент не має права розміщувати запис на веб-сайті чи іншому сторонньому ресурсі без письмової згоди викладача.
- Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених студентів, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи студентів. Відвідування таких консультацій за бажанням студента.

Навчальні:

- Комунікація та групова співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час курсу. Тому для виконання вимог курсу студенти

мають брати участь в усіх аудиторних заняттях. У разі пропуску заняття без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%.

- В межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані для читання тексти, переглядають відео, виконують практичні завдання для самоконтролю і практичні завдання з метою перевірки засвоєння ними знань і набуття навичок.

- Виконання практичних завдань для самоконтролю є рекомендованим для кращого засвоєння навчального матеріалу. Ці завдання можна виконувати разом. Виконання індивідуальних практичних завдань з метою перевірки засвоєння студентами знань і набуття навичок є обов'язковим. Ці завдання виконуються індивідуально.

- Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні індивідуальних контрольних завдань. У разі плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку за нього. У разі повторного виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку.

7.

7. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Тиж. / дата / год.	Тема, план	Форма діяльності, заняття	Література Ресурси в Інтернеті	Самостійна робота, завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 25	Розділ 1. Об'ємні форми. Натюрморт Тема 1: Скульптура як вид образотворчого мистецтва. Історія розвитку скульптури. Види і жанри скульптури	лекц. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с	Опрацювання теоретичного матеріалу. Створення презентації до опрацьованого матеріалу <i>3 год.</i>	15	<i>4 год.</i>
Тиж. 26	Тема 2: Скульптурна майстерня. Обладнання, інструменти, матеріали	лекц. заняття	наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с 3. Баммес Г. Художественная	Опрацювання теоретичного матеріалу. Створення презентації до опрацьованого матеріалу <i>2 год.</i>	15	<i>2 год.</i>

			пластическая анатомия человека. – Дрезден, 1988.			
Тиж. 27	Тема 3. Ліплення об'ємного предмету (груша, яблуко) - аналіз форми, пропорцій - ліплення об'ємної форми в матеріалі (глина) - узагальнення	лаб. заняття	наочність 1.Лантэри Э. Лепка. – М.: Издптельство Академии Художеств СССР, 1963. – 331 с. 2.Школа изобразительного искусства. В 10-ти выпусках. Вып. 1, 2 - М.: Изобразительное искусство. – 1986.	Ліплення об'ємного предмету (груша, яблуко) (глина або пластилін) <i>4год.</i>	15	<i>2 год.</i>
Тиж. 28 - 29	Тема 4. Ліплення натюрморту (ортогональний рельєф) 30x40x1; 30x30x1 - аналіз натурної постановки - виконання зображення (картон) - ліплення рельєфу натюрморту в матеріалі - узагальнення	лаб. заняття	наочність 1.Лантэри Э. Лепка. – М.: Издптельство Академии Художеств СССР, 1963. – 331 с. 2.Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа. – М.: Высш. шк., 1985. - 110 с. 3.Школа изобразительного искусства. В 10-ти выпусках. Вып. 1, 2 - М.: Изобразительное искусство. – 1986.	Ліплення рельєфу рослинного мотиву (гілка з листям) 30x40x1 (30x30x1) (глина, пластилін) <i>10 год.</i>	15	<i>4год.</i>

<p>Тиж. 30 - 34</p>	<p>Розділ 2. Частини голови людини. Маска Тема 1. Ліплення частин голови людини за зразками скульптури Мікеланджело „Давид” (ніс, око, губи, вухо) (глина)</p>	<p>лаб. заняття</p>	<p>1.Лантэри Э. Лепка. – М.: Издптельство Академии Художеств СССР, 1963. – 331 с. 3.Школа изобразительного искусства. В 10-ти выпусках. Вып. 1, 2 - М.: Изобразительное искусство. – 1986.</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу Конструктивні зарисовки частин голови в різних ракурсах (ніс, око, губи, вухо), <i>(формат А3, А4)</i> 10 год.</p>	<p>15</p>	<p>16 год.</p>
<p>Тиж. 35-39</p>	<p>Тема 2. Ліплення маски Венери за античним зразком - аналіз форми і пропорцій - виконання зображення в матеріалі (глина) - узагальнення</p>	<p>лаб. заняття</p>	<p>наочність 1.Ли Н.Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: Учебник. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с. 2.Лантэри Э. Лепка. – М.: Издптельство Академии Художеств СССР, 1963. – 331 с. 3.Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству/Шаров В.С.- М.: Эксмо, 2014. – 648 с</p>	<p>Опрацювання теоретичного матеріалу Конструктивні зарисовки маски з різних ракурсних положень (маска античного зразка: Венера, Аполлон, Антиной) <i>(формат А3, А4)</i> 10 год.</p>	<p>15</p>	<p>16 год.</p>

8. Література для вивчення дисципліни

1. Єфімов І.В. Про мистецтво скульптури. - М.: Мистецтво, 1977.
2. История зарубежного искусства. - М.: Изобразительное искусство. – 1984.
3. Лантэри Э. Лепка. – М.: Издательство Академии Художеств СССР, 1963. – 331 с.
4. Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа. – М.: Высш. шк., 1985. - 110 с.
5. Хогарт Б. Рисунок человека в движении. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. – 176 с.
6. Хогарт Б. Динамическая анатомия для художников. – Тула: Родничок, - М.: Астрель, 2001.
7. Школа изобразительного искусства. В 10-ти выпусках. - М.: Изобразительное искусство. – 1986.
8. Юному художнику: Практическое руководство по изобразительному искусству. – М.: Издательство Академии художеств СССР, 1963.

Допоміжна

1. Авсеян О.А. Натура и рисование по представлению. – М.: Изобразительное искусство, 1985. – 152 с.
2. Васютинский Н. Золотая пропорция. – М.: Молодая гвардия, 1990.
3. Закс Ханнелоре Донателло. – Берлин: Мир искусства, 1988.
4. Косарева А.В. Искусство медали. – М.: Просвещение, 1977.
5. Кузнецова Л.С. Беседы об изобразительном искусстве и архитектуре. О языке архитектуры, скульптуры и живописи. – К.: Рад. шк., 1989. – 319 с.
6. Левин С.Д. Беседы с юным художником. Вып I. - М.: Советский художник. 1988. 288 с.
7. Левин С.Д. Беседы с юным художником. Вып II. - М.: Советский художник. 1988. 320 с.
9. Молева Н., Белютин Э. Школа Ашбе. М., «Искусство», 1958.
10. Роден О. Сборник статей о творчестве. – М., 1960.
11. Саверкина И. Греческая скульптура V в. до н.э. в собрании Эрмитажа. Каталог. – Лен. отд.: Искусство, 1986. – 159 с.
12. Степанов А. Мастер Альбрехт. – Ленинградское отделение: Искусство, 1991.
13. Эрпель Фриц Микеланджело. Альбом. – Берлин: Мир искусства, 1990.

Інформаційні ресурси

1. Архітектоніка. Режим доступу: <http://www.light-space.ru/threads/976/>
2. Голубкіна Анна. Твори скульптора. Режим доступу: <http://www.tg-m.ru/articles/2-2014-43/relefy-anny-golubkinoi-mezhdu-skulpturoi-i-zhivopisyu>
3. Сто відомих скульпторів. Режим доступу: <http://www.100sculptors.info/14.html>
4. Сучасна скульптура. Режим доступу: <http://relaxic.net/tag/>
5. Уроки скульптури Олега Торопигіна. Режим доступу: http://www.marhi.ru/kafedra/guman/history/history1_11.php
<http://www.skulptu.ru/textbook.htm#Рельеф>

8. Політика виставлення балів. Вимоги викладача

9.

Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; не дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; за наявності плагіату – робота оцінюється на 50% нижче, за повторне використання плагіату – студент не допускається до сесії; за несвоєчасне виконання поставленого завдання оцінка знижується на 10%. Виконання, аналогічної аудиторній, самостійної постановки, зарисовок та начерків для закріплення знань, умінь і

навичок є обов'язковим. Додаткова кількість якісно виконаних начерків та зарисовок під час самостійної роботи впливає на оцінювання на користь студента.

Кількість балів за залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань та повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- композиція зображення має будуватися на закономірностях, принципах і відповідних правилах організації простору;
- самостійність виконання;
- ініціативність у навчальній діяльності;

Для перегляду студенту необхідно представити опрацьований матеріал. Кожне практичне завдання має бути сфотографоване та подане в електронному варіанті. Фото подаються в форматі jpg з підписами теми в паці з підписом прізвища студента «Скульптура, ППБ студента». Зарисовки та ескізи подаються в окремій папці.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «скульптура», є сумою балів за виконання практичних завдань на лабораторних заняттях та самостійну роботу плюс бали, отримані під час поточного контролю/перегляду. Впродовж семестру студент за виконання завдань отримує – 90 балів під час складання II блоків/модулів і 10 – балів за поточний контроль/перегляд..

Студент повинен виконати під час самостійних занять ряд начерків та зарисовок відповідно до теми, яка вивчається.

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Розділ 1				Розділ 2			100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	ПК	
15	15	15	15	15	15	10	

9. Підсумковий контроль

Навчальним планом передбачено проведення заліку (4-й семестр)
Засоби діагностики успішності навчання – тестування студентів.

Контрольні питання до курсу скульптури.

1. Що називається скульптурою?
2. В чому виразність скульптурного образу?
3. Які мотиви скульптурного образу?
4. Як скульптура пов'язана з іншими видами образотворчого мистецтва?
5. В чому зумовленість круглої скульптури?
6. Дайте характеристику об'єму та простору в скульптурі
7. В чому особливість барельєфного зображення?
8. В чому подібність барельєфного зображення та художнього образу?
9. В чому особливість горельєфного зображення?
10. Яка скульптура називається станковою?
11. Які завдання вирішує станкова скульптура?
12. Чому станкову скульптуру називають психологічною?
13. Яка скульптура називається монументальною?
14. Які завдання вирішує монументальна скульптура?
15. Визначити риси монументально-декоративної скульптури, її зв'язок з ландшафтом.
16. Назвати подібність рис монументальної і монументально-декоративної скульптури.
17. Які функції виконує скульптура малих форм?
18. Які матеріали використовуються в скульптурі малих форм?

19. Чому скульптура малих форм вважається придатною для експериментів?
20. Назвати техніки скульптури.
21. В чому полягає метод роботи скульптора в техніці висікання?
22. В чому полягає метод роботи скульптора в техніці пластики?
23. Назвати види синтезу образотворчих мистецтв, в яких бере участь скульптура.
24. Які види скульптури входять до архітектурної композиції?
25. Назвати жанри скульптури і привести приклади їх класифікації.
26. Спів ставити жанри скульптури і жанри живопису, в чому їх подібність і відмінність?
27. Охарактеризувати релігійно-міфологічний жанр в скульптурі.
28. В чому особливість трактування міфологічної і біблійної тематики в скульптурі?
29. Назвати широко використовувані теми релігійно-міфологічного жанру в скульптурі.
30. Охарактеризувати побутовий жанр в скульптурі.
31. Визначити подібність жанрового полотна і жанрової скульптурної композиції.
32. Охарактеризувати історико-батальний жанр в скульптурі.
33. Охарактеризувати портретний жанр в скульптурі.
34. Дати характеристику парадного та камерного портрету в скульптурі.
35. Охарактеризувати анімалістичний жанр в скульптурі.
36. В яких видах скульптури зустрічається зображення тварин?
37. Дати характеристику історичного стилю в скульптурі.
38. В чому полягає особливість барочного образу в скульптурі?
39. В чому особливість класичного стилю а скульптурі?
40. Охарактеризувати пластику модерну в скульптурі.
41. Що називається пластичною мовою скульптури?
42. Назвати основні види простору як складової частини пластичної мови скульптури.
43. Який скульптурний простір називається психологічним?
44. В чому значення ритму в пластичному вирішенні образу?
45. Яку роль виконує світлотінь в пластичному вирішенні образу?
46. Назвати методи трактовки об'ємної і рельєфної форми. Назвати способи образної інтерпретації в скульптурі.
47. Дати визначення натурного образу в скульптурі.
48. Що називається алегорією в скульптурі?
49. Яка скульптура називається символічною?
50. В яких видах скульптури втілюються алегоричні та символічні образи?
51. В чому полягає скульптурна умовність, спів ставити з живописною умовністю.
52. Дати визначення типового образу в скульптурі.
53. Охарактеризувати ідеалістичний образ в скульптурі.
54. В яких жанрах скульптури використовуються прийоми стилізації?
55. В чому взаємозв'язок традиції і новаторства в скульптурному образі?
56. Назвати традиційні (загальнолюдські) теми в скульптурі.
57. В чому проявляється новаторство в скульптурі?
58. Назвати скульптурні матеріали, їх пластичні і декоративні особливості.
59. Які скульптурні матеріали називаються м'якими?
60. Які скульптурні матеріали називаються перехідними?
61. Назвати і охарактеризувати властивості глини.
62. Назвати і охарактеризувати властивості гіпсу.
63. Назвати та охарактеризувати властивості пластиліну.
64. Як приготувати глину до роботи?

65. Назвати та розкрити способи роботи з пластиліном.
66. Які скульптурні матеріали називаються твердими?
67. Назвати властивості дерева, його види та застосування в скульптурі.
68. Назвати властивості каменю, його використання в скульптурі.
69. Описати процес виконання керамічної скульптури.
70. Особливості використання кольору в скульптурному творі.
71. В чому специфіка роботи над барельєфом і рельєфом?
72. Назвати відомих скульптурних майстрів Давньої Греції.
73. Назвати всесвітньовідомі скульптурні твори та їх авторів.
74. Особливості виконання тематичної скульптурної постановки.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

з навчальної дисципліни Скульптура
для студентів спеціальності (напряму) 02. Культура і мистецтво.
023. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

1. Скульптуру вважають видом:
 - а) образотворчого мистецтва;
 - б) декоративно-ужиткового мистецтва;
 - в) візуального мистецтва.
2. Монументальний скульптурний твір пов'язаний з:
 - а) просторовою композицією;
 - б) садово-парковим мистецтвом;
 - в) архітектурою.
3. Станковий скульптурний твір виконується на:
 - а) гончарному крузі;
 - б) турнетці;
 - в) мольберті.
4. Дрібна пластика визначається за:
 - а) матеріалом;
 - б) способом і технологією виготовлення;
 - в) невеликими розмірами.
5. Фідій – визначний скульптор:
 - а) Давнього Єгипту;
 - б) Давньої Греції;
 - в) епохи Відродження.
6. Автор скульптурного твору “Давид”:
 - а) Поліклет;
 - б) Фідій;
 - в) Мікеланджело.
7. Скульптурне зображення може бути виконане способом:
 - а) тільки ліплення і відливання;
 - б) тільки висікання і різьблення;
 - в) ліплення, відливання, висікання і різьблення.
8. Інструментом скульптора є:
 - а) рейсфедер;
 - б) стека;
 - в) чянтинг.
9. Наука, що вивчає м'язову систему:
 - а) остеологія;
 - б) міологія;
 - в) синдесмологія.
10. Наука, що вивчає кісткову систему:
 - а) остеологія;

- б) міологія;
 - в) синдесмологія.
11. Наука, що вивчає поєднання кісток:
- а) остеологія;
 - б) міологія;
 - в) синдесмологія.
12. Череп людини складається з:
- а) 27 кісток;
 - б) 22 кісток;
 - в) 32 кісток.
13. Тім'яна кістка черепа людини:
- а) парна;
 - б) непарна;
 - в) трубчаста.
14. Нижня щелепа черепа людини:
- а) парна;
 - б) непарна;
 - в) плоска.
15. До лицевої частини черепа людини належить кістка:
- а) тім'яна;
 - б) скронева;
 - в) вилична.
16. До мозкової частини черепа людини належить кістка:
- а) носова;
 - б) потилична;
 - в) під'язична.
17. Не приєднана до черепа за допомогою швів та суглобів кістка:
- а) клиновидна;
 - б) під'язична;
 - в) нижня щелепа.
18. Приєднана до черепа за допомогою суглобу кістка:
- а) верхня щелепа;
 - б) нижня щелепа;
 - в) вилична.
19. Кістки черепа людини поєднані за допомогою:
- а) декількох швів і декількох суглобів;
 - б) декількох швів і одного суглобу;
 - в) декількох суглобів і одного шва.
20. Група м'язів черепа людини має назву:
- а) розгиначі;
 - б) згиначі;
 - в) мімічні м'язи.
21. Тіло, дві гілки з двома відростками на кожній – таку будову має кістка:
- а) вилична;
 - б) верхня щелепа;
 - в) нижня щелепа.
22. Альвеолярні (луночкові) відростки має кістка:
- а) нижня щелепа;
 - б) лобова кістка;
 - в) скронева кістка.
23. Грушовидний отвір знаходиться на:
- а) лицевій частині черепа людини;
 - б) мозковій частині черепа людини;
 - в) на з'єднанні черепа та хребта.

24. Сосковидний відросток належить:
- а) потиличній кістці;
 - б) скроневої кістці;
 - в)тім'яній кістці.
25. До слухового отвору спрямована:
- а) надбрівна дуга;
 - б) вилична дуга;
 - в) скронева дуга.
26. До групи жувальних м'язів належить:
- а) трикутний м'яз нижньої щелепи;
 - б) скроневий м'яз;
 - в) коловий м'яз рота.
27. Підшкірний м'яз – це:
- а) двочеревцевий м'яз;
 - б) платизма;
 - в) лобовий м'яз.
28. Великий сильний м'яз, що рельєфно виступає з обох боків шиї і поєднує шию й грудну клітину – це:
- а) лопатково-під'язичний;
 - б) грудинно-ключично-сосковидний;
 - в) платизма.
29. Великий сильний м'яз, що створює рельєф плечей і поєднує шию з торсом – це:
- а) грудинно-ключично-сосковидний;
 - б) трапецевидний;
 - в) платизма.
30. М'яз, який утворює стінки порожнини рота:
- а) жувальний м'яз;
 - б) виличний м'яз;
 - в) щічний м'яз.
31. Гордій м'яз знаходиться:
- а) на зовнішньому боці надбрівних дуг;
 - б) на внутрішньому боці надбрівних дуг;
 - в) на передній частині лобової кістки.
32. Козелок – це назва:
- а) частини носа;
 - б) частини ока;
 - в) частини вуха.
33. М'яз, що спричиняє вираз відрази:
- а) квадратний м'яз верхньої губи;
 - б) коловий м'яз рота;
 - в) квадратний м'яз нижньої губи.
34. М'яз, що спричиняє вираз уваги:
- а) коловий м'яз ока;
 - б) лобовий м'яз;
 - в) скроневий м'яз.
35. М'язом плачу називають:
- а) квадратний м'яз верхньої губи;
 - б) трикутний м'яз рота;
 - в) виличний м'яз.
36. М'язом сміху називають:
- а) виличний м'яз;
 - б) щічний м'яз;
 - в) коловий м'яз рота.
37. М'яз, що спричиняє вираз презирства:

- а) трикутний м'яз рота;
 - б) квадратний м'яз нижньої губи;
 - в) коловий м'яз рота.
38. Під час побудови ока слід пам'ятати, що правильним є таке взаємне положення повік:
- а) верхня повіка виступає сильніше від нижньої;
 - б) нижня повіка виступає сильніше від верхньої;
 - в) верхня і нижня повіка знаходяться на одному рівні.
39. Правильним є таке розміщення зіниці ока:
- а) зіниця ока розміщена над горизонтальною середньою лінією ока;
 - б) зіниця ока розміщена посередині горизонтальної середньої лінії ока;
 - в) зіниця ока розміщена під горизонтальною середньою лінією ока.
40. З віком значно збільшується:
- а) лицева частина черепа;
 - б) мозкова частина черепа;
 - в) однаковою мірою збільшуються і лицева і мозкова частини черепа людини.
41. Правильне положення вуха визначається відносно:
- а) лобових бугрів та основи носа;
 - б) надбрівних дуг та основи носа;
 - в) надбрівних дуг та виступаючої частини верхньої щелепи.
42. Відстань між очима відносно класичних канонів дорівнює:
- а) ширині ока;
 - б) половині ширини ока;
 - в) півтори ширини ока.
43. Найширшою частиною обличчя є:
- а) лобова частина черепа;
 - б) вилична частина;
 - в) ширина нижньої щелепи.
44. Вуха людини утворене за допомогою:
- а) хрящів;
 - б) хрящів і кісток;
 - в) хрящів та м'якоті.
45. Ніс людини утворений за допомогою:
- а) хрящів;
 - б) Хрящів і кісток;
 - в) хрящів, кісток і м'якоті.
46. М'язом чуттєвості називають:
- а) виличний м'яз;
 - б) щічний м'яз;
 - в) носовий м'яз.
47. Пропорційні співвідношення – це:
- а) співвідношення розмірів частин відносно одна одної і цілого;
 - б) взаємне розміщення частин цілого;
 - в) підпорядкування другорядного головному.
48. Виконання скульптурного твору розпочинають з;
- а) деталей форми;
 - б) вирішення загальної великої форми;
 - в) одночасне вирішення і деталей і загальної форми.
49. В імпресіоністичній манері працював скульптор:
- а) Мірон;
 - б) Донатело;
 - в) Роден.
50. Основним засобом вираження в скульптурі є:
- а) лінія;
 - б) силует;

в) пластика.

51. Рельєф вважається:

- а) найдавнішим видом скульптурного зображення;
- б) відносно новим видом скульптурного зображення;
- в) не дуже давнім видом скульптурного зображення.

52. Ортогональним рельєфом називається зображення в якому:

- а) об'єкт сприймається за допомогою пучка променів, паралельних один одному (немає перспективних скорочень);
- б) об'єкт сприймається за допомогою пучка променів, що сходяться в одній точці (є перспективні скорочення);
- в) об'єкт сприймається за допомогою декількох пучків променів.

53. Барельєф – це:

- а) низький рельєф, у якому висота зображення не перевищує половини реального об'єму;
- б) високий рельєф, у якому основна маса зображення торкається тла, а деякі частини повністю виступають;
- в) плоский рельєф з ледь виступаючими елементами.

54. Горельєф – це:

- а) низький рельєф, у якому висота зображення не перевищує половини реального об'єму;
- б) високий рельєф, у якому основна маса зображення торкається тла, а деякі частини повністю виступають;
- в) плоский рельєф з ледь виступаючими елементами.

55. Монументально-декоративним рельєфом називається:

- а) скульптурний твір, що сприймається з усіх боків;
- б) скульптурний твір, що пов'язаний з архітектурою;
- в) скульптурний твір, що не пов'язаний з архітектурою.

56. Художній образ в скульптурному творі — це:

- а) форма відтворення скульптором реальних об'єктів без відображення власних думок, почуттів, поглядів;
- б) форма відображення навколишнього світу, думок, почуттів автора, втілена в інтерпретованому вигляді;
- в) форма відображення дійсності в об'ємі чи рельєфі у тому вигляді, в якому вони існують у природі.

57. Плінт – це:

- а) композиційна основа натюрморту в скульптурному рельєфі;
- б) скульптурний інструмент;
- в) назва виду скульптурного твору.

58. Для вирішення скульптурного твору освітлення має:

- а) важливе значення;
- б) взагалі не має значення;
- в) інколи допомагає вирішити скульптурний твір.

59. Завдання навчальної постановки зі скульптури полягає у:

- а) створенні художнього образу і передача його за допомогою властивостей відповідного матеріалу;
- б) виявленні особливостей і характеру натури та відповідна їх передача засобами скульптури;
- в) ознайомлення з властивостями скульптурних матеріалів.

60. Сутність творчого завдання зі скульптури полягає у:

- а) створенні художнього образу і передача його за допомогою властивостей відповідного матеріалу;
- б) виявленні особливостей і характеру натури та відповідна їх передача засобами скульптури;
- в) ознайомлення з властивостями скульптурних матеріалів.

Шкала оцінювання:

(A) – 55-60	10 балів
(B) – 48-54	8 балів
(C) – 41-47	6 балів
(D) – 34-40	4 бали
(E) – 28-33	3 бали
(Fx) – 23-27	2 бали
(F) – 0-22	1 бал

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання на лабораторних заняттях зі скульптури:

Оцінку «відмінно» (A) (90-100) - заслуговує студент, що має міцні, ґрунтовні теоретичні знання, які застосовує на практиці.

- студент досконало володіє теоретичним матеріалом, самостійно поповнює свої знання,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,
- досконало володіє знаннями і вміннями з композиції та пластики
- дотримується методичної послідовності виконання завдання, під час ліплення підпорядковує деталі великій формі
- правильно передає основні пропорційні співвідношення та форму.
- добре розуміє форму та об'єм предметів та передає її пластичними засобами скульптури, відповідно передає характер об'єму, матеріальність,
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане у повному обсязі та на достатньому або високому рівні.
- наявність усіх завдань, винесених на самостійне опрацювання даної теми; завдання виконані самостійно і на високому рівні
- робота оформлена згідно вимог
- при виконанні роботи, крім необхідних складових, виявлено творчий підхід, опрацьована додаткова література.

Оцінку «добре» (B) (82-89) – заслуговує студент, що має ґрунтовні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент добре володіє теоретичним матеріалом,
- розуміє та відповідно застосовує поняття й терміни,

- дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- добре володіє знаннями і вміннями з композиції й пластики.
- студент передає основні пропорційні співвідношення та форму.
- наявність усіх завдань, винесених на самостійне опрацювання даної теми
- робота оформлена згідно вимог, хоча є незначні недоліки щодо методичної послідовності та технічного виконання.
- розуміє форму та об'єм предметів та вправно її передає допускаючи лише незначні порушення, які самостійно виправляє,
- охайно та у відведений час виконує завдання
- домашнє завдання виконане на достатньому рівні у повному обсязі.

Оцінку «добре» (С) (74-81) – заслуговує студент, що має належні теоретичні та практичні знання, але має стандартне мислення.

- студент не завжди орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не завжди впевнено та відповідно застосовує поняття та терміни,
- дотримується методичної послідовності виконання завдання під керівництвом викладача,
- не впевнено передає основні пропорційні співвідношення, допускає незначні помилки у передачі характеру форми та об'єму,
- знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру.
- виконання завдання має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість
- наявність усіх завдань, винесених на самостійне опрацювання
- реалізація роботи не завжди відповідає завданню
- оформлення роботи лише частково відповідає вимогам, є певні недоліки.
- виконує завдання у відведений час
- домашнє завдання виконано частково та посередньо, або повністю та на посередньому рівні.

Оцінку «задовільно» (D) (64-73) – заслуговує студент, що може продемонструвати теоретичні та практичні знання.

- студент не орієнтується в теоретичному матеріалі,
- не впевнено та не завжди відповідно застосовує поняття та терміни,
- не дотримується методичної послідовності виконання завдання,
- знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру
- виконання завдання має формальний характер
- допускається значних порушень в передачі основних пропорційних співвідношень не може виявити закономірності будови форми, не підпорядковує деталі великій формі.
- не всі завдання, винесені на самостійне опрацювання даної теми наявні
- реалізація роботи не завжди відповідає завданню
- оформлення роботи лише частково відповідає вимогам, є суттєві недоліки.
- не охайно, зі значним запізненням виконує завдання,
- домашнє завдання виконане частково та на низькому рівні.

Оцінку «задовільно» (E) (60-63) - заслуговує студент, що має слабкі теоретичні та практичні знання і вміння.

- студент присутній на занятті,
- виконання завдання має формальний характер
- допускається значних порушень в передачі основних пропорційних співвідношень не може виявити закономірності будови форми, не підпорядковує деталі великій формі.
- оформлення роботи лише частково відповідає вимогам, є суттєві недоліки.
- не охайно, зі значним запізненням виконує завдання,

- домашнє завдання не виконане, або виконане на низькому рівні і частково.

Оцінку «не задовільно» (F_x) (35-59) - заслуговує студент, що має дуже слабкі теоретичні та практичні знання і вміння.

- студент присутній на занятті,
- виконання завдання має формальний характер
- оформлення роботи лише частково відповідає вимогам, є суттєві недоліки.
- не охайно, зі значним запізненням виконує завдання,

Оцінку «не задовільно» (F) (0-34) – заслуговує студент, який не володіє теоретичними та практичними знаннями і вміннями. Студент має пропуски та недостатню кількість завдань, що винесені на самостійне опрацювання.